

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לנצל ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש יח שבט תשע"ח: הדלקת נרות: ירושלים 4:39 תל-אביב: 4:53 חיפה: 4:43 מוצאי שבת: ירושלים: 5:53 תל-אביב: 5:55 חיפה: 5:53 ר"ת: 6:31

פרשת יתרו

כיבוד אב ואם

משלחת מיוחדת לכיבוד אם...

את המעשה הבא שמענו מפי הגאון רבי יוסף ליברמן שליט"א (מח"ס משנת יוסף): "זקני החתם סופר נולד וגדל בעיר פרנקפורט במערב אירופה. במשך השנים נתקבל כרבה של העיר הגדולה פרשבורג והחזיק שם ישיבה גדולה עם כמה מאות תלמידים. אמו הזקנה עדיין הייתה גרה בפרנקפורט.

פעם שלחה לו מכתב בו כתבה שמכיון ש"כבר הרבה שנים לא ראיתי אותך, לכן אני משתוקקת מאוד לראותך". החת"ס היה במבוכה גדולה, שכן הנסיעה מפרשבורג לפרנקפורט בסוס ועגלה לוקח מספר ימים ויגרום לביטול תורה גדול.

הוא לא רצה לפסוק בעצמו מה עליו לעשות, ולכן שלח את שאלתו לפני בית הדין בפרשבורג האם מותר לו בגלל כיבוד אם לעזוב את הישיבה ולגרום ביטול תורה דרבים. ופסקו לו שאסור לבטל תורה דרבים, אך מחמת חומרת מצות כיבוד אם, ישנה חובה ליידע אותה בכל הפרטים על אודות הצלחתו הגדולה של בנה בפרשבורג כדי לשמחה ולגרום לה הרבה נחת.

על כן הוחלט בבית הדין כי כדי לקיים מצות כיבוד אם כראוי, לא די לתאר ולפרט את כל הקורות עם בנה במכתב ארוך, אלא מוטל על החת"ס לשכור משלחת מיוחדת ומכובדת שיסעו מפרשבורג לפרנקפורט ויבואו לאמו של החת"ס ויספרו לה על כל כבודו והצלחתו של בנה.

רואים מכאן עד כמה חשובה מצות כיבוד הורים עד כדי שהוצרך החת"ס לשלם הרבה כסף למשלחת מיוחדת על כל הוצאות הדרך הנצרכות לכך, ובלבד לשמח בכך את אמו.

זהירות יתירה...

סיפר הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א לאחד מנכדיו: "פעם הגיע אבי (הסטייפלער) לביתי וסיפר שהוא בדרך לבית הדפוס למסור דפים להדפסה. אמרתי לו שגם לי יש דפים מצריכים להגיע לבית הדפוס והוא לקח עמו גם אותם.

בסופו של דבר התעכבה ההדפסה מאד למעלה משנה, ואז אמר לי אבי: "אני יודע מדוע התעכבה לך ההדפסה. משום שעברת על דברי הגמרא בקידושין שאין לאדם לעשות את אביו שליח".

והוסיף רבי חיים: "אף שלקח הדפים מעצמו, אבל לא היה עלי לספר לו שיש לי דפים..."

מצוה המורה ונשגבה זו של כיבוד אב ואם נלמדת מהפסוק: "כבד את אביך ואת אמך למען יאריך ימך" (פרק כ-יב) !

ואמרו חז"ל (תנחומא קדושים טו): "בא וראה, מצות כיבוד אב ואם כמה חביבה לפני הקב"ה, שאין הקב"ה מקפח שכרו בין צדיק בין רשע. מנלן? מעש הרשע, על שכיבד את אביו, נתן לו הקב"ה את כל הכבוד הזה [ברכות יצחק]... ומה אם רשע זה, על שכיבד את אביו, מה פרע לו הקב"ה. המכבד את אבותיו ועושה מצוות אחרות על אחת כמה וכמה".

חידש הגאון רבי חזקיה אברהם ברוידא זצ"ל כי העוסק במצוות כיבוד אב ואם ומתבטל בשל כך מתלמודו, לא רק שאינו מפסיד בתורה, אלא שהוא עוד יוצא נשכר מכך.

ראיה לדבריו הביא מגמרא (קידושין לא): כש מסופר על אביו של האמורא אבימי, שביקש מאבימי עם מים וכשניגש אליו עם המים ראהו שמתנמנם, גחן אבימי והמתין כך עם הכוס עד שנתעורר אביו. בזמן זה זכה אבימי לסייעתא דשמיא מיוחדת להבין ולדרוש ביאור ב"מזמור לאסף" שבתהלים. שקודם לכן לא הבין. הרי ראיה מכאן שאף שהיה עסוק בכיבוד אב והתבטל מהתורה, יצא נשכר שדוקא בשעה זו הבין דבר בתורה שלא ידע קודם.

ולכאורה ראיה זו אינה מוכרחת. דהנה הקשה 'המקנה' (שם): היאך ביטל אבימי מלימוד תורתו כדי לכבד את אביו, הרי קיימא לן בגמרא (מגילה טז): "גדול תלמוד תורה יותר מכיבוד אב ואם" שכן כל אותן שנים שלמד יעקב תורה בבית 'שם ועבר' לא נענש על שלא כיבד את אביו, וא"כ היאך ביטל אבימי מתורתו בשביל לכבד בגופו את אביו!

ותירץ המקנה שאמנם מצות "כיבוד" לא דוחה תלמוד תורה אבל מצוות "מורא" קודמת היא לתלמוד תורה ומכיון שעשה זאת עפ"י ציווי אב, נכנס בגדר חובת "מורא אב" שדוחה תלמוד תורה. לפי"ז, ראיית הרב ברוידא לענין "כיבוד" אינה ראיה. (וראה מסגרת על התח"ס).

עוד נוכל לתרץ שגם בשעה שהמתין אבימי עם הכוס לא התבטל מהתורה אלא הגה בה בעיון, ומתוך כך זכה לס"ד לבאר ולהבין, כי במצב זה היה לו קשה יותר לעיין, ו"לפום צערא אגרא" וא"כ גם לפי"ז ירדה ראיית הרב ברוידא.

ניתן להקדיש את גלידן ה-1000 שייצא בעזה"י בעוד שבועיים

לקבל אורחים בפנים מאירות. ולטרוח ולשמש אותם באכילה ושתייה!

נלמד מהפסוק: "ויבא אהרן וכל קניי ישראל לאכל לחם עם חותן משה" (פרק יח-יב)

וכתב רש"י: ומשה היכן הלך? והלא הוא שיצא לקראתו וגרם לו את כל הכבוד! אלא שהיה עומד ומשמש לפניו. עכ"ל. וכמו שכתוב אצל אברהם אבינו: "והוא עומד עליהם" (בראשית יח-ח). ואמרו חז"ל: כל מה שעשה אברהם למלאכים בעצמו [ויקח חמאה וחלב... הולך עמם לשלחם] עשה הקב"ה לבניו בעצמו וכל מה שעשה ע"י שליח [ויקח נא מעט מים] עשה הקב"ה לבניו ע"י שליח. (בבא מציעא פו:).

שנינו במסכת אבות (פ"א מ"ה): "יהי ביתך פתוח לרוחה ויהיו עניים בני ביתך" ופירש **רבינו יונה ז"ל**: וגם שיהיו העניים רגילים לביתו, ויעמדו שם בלא בושת פנים בהראותו להם פנים של שמחה, וליתן להם רשות בכל אשר לו כאשר יתן איש לבניו ולאנשי ביתו.

וצריך להבין: הרי שנינו במשנה הקודמת (אבות א-ד): "יהי ביתך בית ועד לחכמים" למדים אנו שעל הבית להיות פתוח דוקא לחכמים ולא לכל אדם!?

אלא ביאר הגה"צ **רבי מאיר חדש זצ"ל** (בספר המאיר ח"א): על ביתך להיות פתוח לרוחה, ועל כל מי שנכנס לביתך - להחכים. כך היה ביתו של אברהם אבינו. ביתו היה פתוח לארבע רוחות השמים, וכל מי שנכנס בו החכים ולמד מפי אברהם לברך למי שמשלו הוא אוכל.

בדרך נוספת ניתן לפרש אמרה זו של חז"ל, עפ"י הסיפור המובא בירושלמי (סוף פ"ד דפסחים) על רבי עקיבא וחברו שיצאו לאסוף כסף לצדקה. וכשהגיעו לפתח בית אחד ושמעו כיצד מצמצם בעל הבית צרכי ביתו, לא אבו להכנס לביתו, כי הבינו שאין לו מעות, אך לאחר מכן אמר להם בעל הבית: "אף שאני מקמץ להוצאות ביתי, אינני מקמץ להוצאות צדקה". ונתן להם נתינה נדיבה.

עפ"י מעשה זה נוכל לבאר כך את אמרת חז"ל: "יהי ביתך פתוח לרוחה" - תנהיג את ביתך באופן שיהיה פתוח לכל דכפין ותעניק לאורחך ביד רחבה, וכיצד תעשה זאת? ע"י ש"יהיו עניים בני ביתך" - ע"י שתנהג עם בני ביתך כאילו עניים אתם ותסתפקו במועט ובצימצום, תקמצו בהוצאות מיותרות, או-אז ישאר בידך ליתן ביד רחבה לנזקקים.

באחת משיחותיו על ענין הכנסת אורחים סיפר הגה"צ **רבי משה אהרן שטרן זצ"ל** (משגיח דקמניץ) מתוך נסיונו: "דבר מוזר ראיתי, ככל שיש לאדם יותר, כך יש לו פחות... תנסו למשל לבקש מקום לינה בבית צנוע שבו גרה משפחה ברוכה ילדים של בני תורה. הם ישמחו לקבל אתכם בחום לב, ובנתיים יצטמצמו ויצופפו את ילדיהם יחדיו, והעיקר להכניס אורח!

ואילו בבית של איש עשיר שאינו בן תורה, ויש לו כמה וכמה חדרים, תמיד ימצא תרוץ שאין לו מקום... כי חדר אחד מיועד לשינה לעצמו, וחדר אחד תפוס לארוחות... חדר אחד הוא סלון... וחדר אחד מיועד לספרייה... וניסה לשכנע אותך שבחפץ לב היה מכניס אותך אבל מה יכול לעשות ואין לו מקום...

ומוסיף המשגיח: בדידי הוי עובדא שנסעתי פעם לאירופה והייתי צריך להתארח במקום מסויים, והייתה כנראה אי-הבנה ולא מצאתי מקום להיות בשבת. חברי שנסע עמי פגש אדם מסויים וסיפר לו שאין לנו מקום להתאכסן בשבת. ניסה האיש להצדיק עצמו שיש לו רק ששה חדרים. וכל אחד יש לו תפקיד מסויים. ובוודאי אילו היה לו חדר נוסף הרי שבחפץ לב היה מקבל אותנו...

ברגע זה חשבתי שאולי זה כוונת התנא באומרו "יהי ביתך פתוח לרוחה ויהיו עניים בני ביתך" - שעל ידי שתנהג בעניות [כפי מצבם של בני התורה] יהיה ביתך פתוח לרוחה...

מצוה שבגופו...

סיפר רבי אברהם כהנמן זצ"ל (בנו של הרב מפוניבז'): בבואי לירושלים לפני עשרות שנים, לנתי ימים אחדים בביתו של **הגאון מספליק - רבי שמשון אהרן פולנסקי זצ"ל**. הוא עצמו התקין לי את מטתי ללילה. כסא לכסא וקרשים על גבם. ומעליהם מצעים, הוא עשה את המלאכה במאור פנים ובלב רחום. ואני מחיתי: "רבי, למה יטריח עצמו, יניח לי לסדר את הקרשים!"

גער בי: הרי צריך לכוון היטב את המלאכה... אני מנוסה יותר ממך במלאכה זו... אדרבה, נסה והמטה תתפרק לאלתר... מלבד זאת, מצוה של הכנסת אורחים צריך אדם לקיימה בגופו... כלום יעלה על דעתך להניח תפילין במקומי!?

מרבצי תורה מעולם החסידות

רואה למרחוק...

ביתו של הרה"ק רבי ישעיה' מקערסטיר זצ"ל היה פתוח לרווחה בכל עת ואורחים רבים מילאו את ביתו תדיר יומם ולילה.

כ"ק האדמו"ר ממונקאטש - רבי אלעזר שפירא זצ"ל ששמע על כך, השתוקק לראות את הנהגתו בהכנסת אורחים. ובאחת השנים ב' באדר באה לידי ההזדמנות כשנפגשו שניהם על ציונו של **כ"ק אדמו"ר רבי יצחק אייזיק מקאליב זצ"ל**.

לאחר העליה לציון, ערך רבי ישעיה' במקום "טיש" לכבוד יומא דהילולא. הוא נטל ידי לסעודה כשהאדמו"ר ממונקאטש יושב לצידו. רבי ישעיה' ברך "המוציא" בצע פרוסה מהפת והחל מסיר בעזרת הסכין את החלק הקשה אשר סביבות הפרוסה... הרבי ממונקאטש שהיה עז ותקיף בשמירת ההלכה, מיהר ומחה בו באמרו: "נו, הפסק!"

אך רבי ישעיה' המשיך בשלו, ובסיימו, קם ממקומו ופרוסת הלחם הרכה בידו, וניגש בריצה לקצה השולחן, ומסרה לאדם היושב בראש השולחן שכנגדו, ואח"כ חזר למקומו וטעם מיד משארית פרוסת "המוציא".

פנה רבי ישעיה' לרבי ממונקאטש ואמר לו: במחילת כבוד תורתכם, בעת שברכתי ברכת המוציא, הבחנתי בזקן העני חסר השניים היושב מולי, והוא מורעב מאד עד שכמעט פרוחה נשמתו, לכן לא יכולתי לטעום מן הפת בטרם נתתי לו את הפרוסה להחיות את נפשו.

והפטיד רבי ישעיה' לאמר: אמרו נא אתם, מה חמור יותר? "הפסק" או "רחמנות"? האם זה גרוע מ"גביל לתורא" שאין זה הפסק, ומותר אפילו בין "המוציא" לטעימה (ראה גמרא ברכות מ. אמרת רב ששת).

מתוך מאמר

מי קודם למי...

פעם הלך הגאון **רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל** לבקר בביתו של ידידו הגאון **רבי יהושע משה אהרנסון זצ"ל** (רב בפ"ת). כשהתקרב לביתו, יצא הרב אהרנסון לקבל פניו, וכשהגיע לפתח הבית כיבד את רש"י להכנס ראשון ואף הפציר בו. אולם רש"י היסס ולבסוף אחז בידו של הרב אהרנסון ונכנסו יחדיו...

כשיצא רש"י שאלוהו: מדוע בעומדם על פתח הבית סירב להקדים את הרב אהרנסון על אף הפצרתו המרובה, וכשנכנסו והמארח כיבדו לשבת על מקומו שלו, עשה זאת מיד ללא היסוס!?

השיב רש"י: הרי כך הורו לנו חז"ל (פסחים פו): שבתוך הבית ישנו הדין "כל מה שאומר לך בעל הבית עשה" ואילו קודם הכניסה לבית אין כלל זה. ויש רק את הדין של "אין מסרבין לגדול" ותוספות אומרים שלענין כבוד לא נוהג כלל זה...

להזהר שלא לפגוע בכבודם של תלמידי חכמים!

נלמד מהפסוק: "כל הנוגע בהר מות יומת" (פרק יט-יב)

ודרש החפץ חיים (בספרו עה"ת): ומה אם הר שאין בו דעת ואינו מרגיש כלום, מכל מקום נתקדש על ידי קבלת התורה, עד שהזהירו כל ישראל מלנוגע בקצהו, קל וחומר למי שנוגע ופוגע בכבודו של תלמיד חכם, שלמד את התורה גופה, ושיש בו דעת ומרגיש העלבון, על אחת כמה וכמה שהנוגע בו כנוגע בבבת עינו.

חז"ל בגמרא (שבת קט:) מלמדים מהי רפואתו של מי שהכישו נחש: יביא עובר חמורא לבנה ויקרעו ויניחוהו עליו ואולם כל זאת בתנאי שאמו לא נמצאת טריפה, שאם כן לא תועיל הרפואה.

ומספרת הגמרא על יהודי שהיה מושל בעיר פומבדיתא (מטעם המלכות) ונשכו נחש. לקחו לרפואתו שלוש עשרה חמורות לבנות שהיו מעוברות וקרעו אותן כדי לקחת את עובריהן לרפואתו, ואולם כולם נמצאו טריפות [והרפואה לא מועילה]. לבסוף הצליחו למצוא עוד חמורה אחת בקצה השני של העיר אבל עד שהביאוה, אכל אותה האריה [ואז הבינו שמאת ה' היתה זאת למנוע רפואתו].

הגיב אביי על מעשה זה ואמר: יתכן ש"נחש החכמים" הוא שהכישו... והיינו משום שעבר על גזירת חכמים שעל כך אמרו שאין רפואה לנשיכתו וכמו שכתוב (קהלת י-ח) "ופורץ גדר ישכנו נחש" ולכן באורח פלא לא נמצאה לו תרופה. ואכן התברר שאביי צדק בהשערותו, משום שלאחר מותו של רב גזר רב יצחק בר ביסנא גזירה מסויימת והלך אותו אדם ועבר על הגזירה, ועל כן נשכו הנחש ומת. נמצאנו למדים עד כמה יש להקפיד ולהזהר בדברי חכמים ובגזרותיהם.

סח הגראי"ל שטיינמן זצ"ל: "אמרו חז"ל "כל המבזה תלמיד חכם אין רפואה למכתו". ומה נעשה שכל עוד לא מקבלים את המכה לא חושבים שצריך לבקש מחילה, ולפעמים מגלים שכבר איחרו את המועד...

"וסיפר לי הגאון **רבי שמחה זליג** זצ"ל, כי בשעתו כאשר עתיד היה הגאון **רבי חיים ברלין** זצ"ל להתחיל לומר שיעור בוולוז'ין, היו בחורים שהתנגדו לדבר וביקשו למנוע זאת. ביומו הראשון בישיבה הניחו שנים מהם שולחן בפתח החדר, וכאשר הוא ניסה להזיז את השולחן כדי להכנס, הגדילו הללו לפשוט ודחפו את השולחן שוב.

"סופם של שני בחורים אלו היה לא טוב, כיון שביזו תלמיד חכם. בדומה לכך רואים בכל הדורות, שאלו שביזו תלמידי חכמים נענשו על כך כל ימי חייהם".

אמרו חז"ל (שבת קיט:): לא חרבה ירושלים אלא בעוון שביזו בה תלמידי חכמים. **והשל"ה הק'** (שער האותיות) הביא את דברי חז"ל (עירובין כא:) שהמלעיג והמתלוצץ על דברי חכמים נידון בצואה ורותחת.

ומוסיף השל"ה, שבגלל זה, האומר על איזה אימרה המוזכרת בגמרא או ברש"י או באחד הראשונים, ואומר דבר רחוק הוא זה, ואילו הייתי אני אומר דבר זה היו משחקים עלי, בדברים אלו עושה עבירה גדולה. ולפי ששמעתי מדברים כן, על כן הנני מזהיר על זה באלף אזהרות.

ורבי יהושע שאמר פעם אחת בושני מדברייכם בית שמאי, נתחרט והושחרו שיניו מפני התעניות, והכלל הוא כפי שדרשו חז"ל, "כי לא דבר ריק הוא מכם" - אם הוא ריק, הוא מכם, כי כל דבריהם אמת וישר ובטוב טעם ודעת, רק יד שכלנו קצרה. עכ"ד השל"ה.

בענין זה כתב **כ"ק האדמו"ר מקלויזנבורג - רבי יקותיאל הברשטאט** זצ"ל (בשו"ת **דברי יציב** או"ח סימן קיג): "דוע כי כל הפוסקים שנתקבלו, דבריהם נמסרו למשה מסיני כמו הש"ס. וכשאחד מפקפק ח"ו נגד פסק מהפוסקים, הריהו כמו שפקפק ח"ו בתנא, וככופר ח"ו בתורת משה... ואצלנו בשורה אחת, רבינא ורב אשי וה"חתם סופר" וה"דברי חיים" וכיוצ"ב. ואם יבוא מי בזמננו ויאמר שאחד הפוסקים טעה במציאות, הרי הוא בכלל בכלל אפיקורס שפוגע בקדושת הפוסקים שפסקו אחרת..."

זעקה על כבוד התורה

מעשה שאירע באחד מביקוריו הידועים של רבינו **הגרא"מ** שך זצ"ל אצל **כ"ק האדמו"ר מסטריקוב** זצ"ל, פלט אחד מזקני החסידים אמירה מזלזלת מעט בכבודו של הרב שך.

הרבי מסטריקוב היה נסער עד עומק נשמתו וזעק בקול נורא: "וכי יודע אתה במי מדובר כאן? מדובר ביהודי שמעל שישים שנה עמל בתורה ללא הפסק לא ישן על מיטה, רק עמל בתורה. מדובר במלאך ה' צבקות! ולא נחה דעתו של הרבי עד שהכריח את אותו יהודי ללכת ולבקש מחילה מהרב שך.

ועדיין לא נתקררה דעתו של הרבי. הוא הורה לכל מי שנכח במקום ושמע את הדברים לנסוע יחד עם אותו יהודי לביתו של הרב שך ולהיות נוכח בבקשת המחילה, כי אם נגרם חלילה מיעוט כלשהו בכבוד התורה, צריך להיות במעמד שיתקן זאת.

ואכן כל מי שהיה בסביבה (והמספר בתוכם) וגם הרבי עצמו נסעו לבית הרב שך. בדרך שאל הרבי את אותו יהודי: "מה אתה הולך לומר להרב שך?" הגיב: "אני מבקש מחילה". אמר לו הרבי: "לא! אל תבקש כלום! אמור לפניו רק את המילים הללו (תורגם מאידיש): "לא ידעתי עם מי אני מדבר ובמה המדובר" יותר מזה אל תוסיף מילה אחת!"

אגב, יצויין, כי הרב שך קיבל את אותו יהודי בחביבות עצומה וכיבדו בכבוד גדול כדי שלא יחוש אי נעימות על האמירה שפלט.

מפי עד ראיה - חסיד סטריקוב

הוי זהיר בגחלתן

מעשה בספר יהודי שהפעיל את מספרתו בשבת קודש. ביקש ממנו הגאון **רבי יוסף חיים זוננפלד** זצ"ל בדברי נועם שלא יחלל את השבת בפלטרין של מלך, ואל יהיה פורץ גדר ראשון בענין זה.

החציף הלה את פניו נגד רבי יוסף חיים והודיע בנחרצות כי לא יסגור את המספרה. נתרגש רבי יוסף חיים והפליט: "אבל בשבוע הבא תהיה כבר המספרה סגורה!"

באמצע השבוע מתה בתו הקטנה של אותו פורץ גדר, והיה הדבר לשיחה בפי כל.

האיש עה"ח

"הלא הנך תלמיד חכם"...

אברך בן תורה שאמר שיעור ברבים באחד מבתי הכנסת, שימש כתובת לתלונות שונות מפי אחד הגבאים, והתפתח ביניהם דין ודברים ללא סוף עד שהחליטו לשטוח טענותיהם בפני הגאון **רבי יהודה צדקה** זצ"ל.

כאשר נכנסו אצלו, רכן הגבאי לנשק ידיו ולברכו לשלום, והניח לו. אולם כשניגש אליו האברך ורצה גם הוא לנשק ידיו, לא הניחו רבי יהודה בשום אופן באומרו: "חלילה,

הלא הנך תלמיד חכם"...

יחסו זה כלפי אותו אברך, ריכך על אתר את לבו של הגבאי, ולא היה צריך יותר לשכנע אותו, שיהיה נכנע לתלמיד חכם וינהג בו כבוד.

וזאת ליהודה

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

פֶּלֶךְ יָפָה רַעֲיָתִי! / הרב נפתלי וינברג

"תכתוב דברים שמחים! ובפרט שקוראים את העלון בשבת-קודש!"

כך פנה אלי לאחרונה ידיד נכבד. הוא התעורר לדרוש זאת בעקבות המאמר שעסק בחובתנו להאזין למסר השמימי שעולה באוזננו נוכח אסונות.

האמת שהוא צודק!

ויתירה כך; בשורות הבאות נסביר כיצד בכוחה של הגישה השמחה לבטל את הצורך לעסוק באסונות! אם רק נאחז באומנות זו אכן נהיה פטורים מהאסונות ומהטיפול בהשלכותיהן...

* * *

מקרא מלא דיבר הכתוב: **"וְרָאָה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם"** (ותהלים קכח, ה) נשאלת השאלה: איזה דבר שאיננו טוב כבר יכלו לראות בעיר בזמן דוד המלך? ועוד בגבולותיה המצומצמים של אז? אלא שוודאי גם אז היו תופעות לא נעימות. והבחירה הייתה בידי האדם אם להתרכז בחיובי או בשלילי.

לכל יהודי יש צלם אלוקים, ובכוח העצום הזה שטבוע בנפשו הוא מסוגל לאגור כח לשמוח בכל המצבים ולראות רק את החיובי!

בכוחו של כל אחד להסיר את החלודה מהמנעול הפנימי. אותו מנעול שמונע מלשון הרע, וכל תופעה שלילית אחרת, מלחדור פנימה. באופן זה מתרגל האדם לחיות תמיד בשמחה ובשלווה הנפש, ומתוך כך גם חייו הפיזיים בריאים יותר. כיום זה כבר מוכח מדעית, שהחיוך והשמחה משחררים בגוף הורמונים אשר מרפאים את הגוף.

באופן זה כבר קל לאדם לדון לכף זכות, ולחיות באחדות שזה אחד מיסודות תפקידנו בעולמנו. הקב"ה אומר עלינו **"פֶּלֶךְ יָפָה רַעֲיָתִי"** (שה"ש ד, ז) והוא רוצה שגם אנחנו נאמץ את צורת ההסתכלות הזו על עם ישראל.

סיכום ביניים: רק באמצעות התאזרות בשמחה פנימית נוכל למלא נאמנה את תפקידנו בעניינים שבין אדם לחברו!

* * *

אמנם, כאשר אנחנו חלילה שוכחים את תפקידנו, אנו זוכים לתזכורות. זה מתחיל באירועים קצת יותר מרוחקים, בסוריה - ו"אין פורענות באה לעולם אלא בשביל ישראל" (יבמות סג.) ואם עדיין איננו מקשיבים זה מתקרב ומתחזק יותר - כמו מותם הטראגי רח"ל של הילדים בבית שמש בגלל האירוע

המזעזע שהתרחש שם לצערנו הרב.

מובא במדרש **'פסיקתא חדתא'** "מאחר שישראל חביבין למה מסרן ביד אויב? אמר רבי חנינא שכל מידות של הקב"ה מידה כנגד מידה. בתחילה, קודם שירדו למצרים, היו בני האמהות מבזין את בני השפחות ולא נהגו בהם אחוה והיה הדבר קשה מאוד בעיני הקב"ה והייתה רוח הקודש צווחת ואומרת **"פֶּלֶךְ יָפָה רַעֲיָתִי"**

"אמר הקב"ה: איך אעשה להם שיקבלו בני השפחות? אורידם למצרים, ויהיו כולם עבדים, ובשעה שנגאלים יאמרו כולם **"עֲבָדִים הָיִינוּ לְפָרְעָה"** ונמצא כולם שווים. וכל כך למה? להודיע גדולת שבחו של הקב"ה לכל באי עולם, וידעו לעשות שלום בין בריותיו לכך נקרא שמו שלום". עד כאן לשון המדרש.

* * *

אני נזכר בשתי דמויות זוהרות. הגה"צ **רבי אריה לוי זצ"ל** - חמיו של מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל, ומרן **רבי ישראל זאב גוסטמן זצ"ל**, ראש הישיבה שלי.

רבי אריה התייחס בחביבות לכל יהודי, חסידי או ליטאי, וגם לרוחקים מהתורה. ובאהבתו לכל יהודי השיב רבים מעוון.

אביו של הרב גוסטמן היה **"חסיד מושבע"** של מרן **החפץ חיים זצ"ל** שהתנגד לדרכה של חב"ד. ואילו אמו הגיעה מבית של חסידי חב"ד. הבדלי ההשקפות לא מנעו מהם להקים יחדיו בית של תורה.

גם רבינו הרב גוסטמן עצמו לימד תלמידים מכל החוגים והעדויות ללא הבדל. **פֶּלֶךְ יָפָה רַעֲיָתִי!** שום נושא אחר לא חצה את מפתן היכל הישיבה, רק התורה ומצוותיה! כך עלינו להתייחס לכל יהודי בלא הבדלי מבטא או לבוש חיצוני, לאהוב ולכבד כל יהודי (ועם כל זה להזהר מהשפעת השקפותיהם והנהגותיהם)

שניהם היו דמויות חדרות אושר, סיפוק ושמחה פנימית. לא הייתה להם בעיה **"לפרגן"** לכל אדם. הבה ננסה **"לחקות"** אותם!

וידוע כי מרנן ורננן גדולי ישראל הגרא"מ שך זצ"ל ולאחריו הגרא"ל שטיינמן זצ"ל, וכן עוד גדולי תורה ואדמורי"ם, הקימו, כיוונו ומימנו הרבה ארגוני קירוב רחוקים כמו **"יד לאחים"** ולאחר מכן **"לב לאחים"** ועוד כהנה, ושלחו אברכים מתאימים כדי לקרב לתורה באהבה. ואלפי בעלי תשובה שכיום תורתם אומנותם נזקף לזכותם.

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממוקור ראשון?

ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il